

Eiropas Investīciju banka

Krāpšanas apkarošanas politika

Politika aizliegtas rīcības novēršanai un izskaušanai
Eiropas Investīciju bankas darbībā

**POLITIKA AIZLIEGTAS RĪCĪBAS
NOVĒRŠANAI UN IZSKAUŠANAI
EIROPAS INVESTĪCIJU BANKAS DARBĪBĀS
("EIB KRĀPŠANAS APKAROŠANAS POLITIKA")**

- EIB nepieļaus aizliegtu rīcību (t.i., korupciju, krāpšanu, slepenas vienošanās, spaidus, šķēršļu likšanu, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu) savās darbībās un darījumos.
- Par apsūdzībām var ziņot pa tālruni (+352 4379 87441), faksu (+352 4379 64000) vai e-pastu (investigations@eib.org). Par apsūdzībām var tieši informēt arī Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (OLAF).

I. PREAMBULA

1. Šis dokuments nosaka Eiropas Investīciju bankas (EIB vai Banka) politiku korupcijas, krāpšanas, slepenu vienošanos, spaidu, šķēršļu likšanas, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas (turpmāk tekstā kopā saukta par "aizliegtu rīcību") novēršanai un izskaušanai EIB darbībās. Ar šo dokumentu tiek atjaunināta un aizstāta 2008. gada 8. aprīlī pieņemtā EIB krāpšanas apkarošanas politika.
2. EIB krāpšanas apkarošanas politikas juridiskais pamats un EIB tiesības veikt izmeklēšanu izriet no:
 - i) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 325. panta;
 - ii) EIB statūtu 18. panta;
 - iii) Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris);
 - iv) EIB Valdes 2004. gada 27. jūlija lēmuma par EIB sadarbību ar OLAF.
3. EIB tika izveidota saskaņā ar Romas līgumu, un tā ir Eiropas Savienības finanšu iestāde. Tādējādi Banka darbojas saskaņā ar ES tiesisko regulējumu un EIB statūtiem, kuru 18. pants paredz, ka:

"Finansēšanas operācijās Banka [...] nodrošina to, ka fondus izmanto Savienības interesēs cik iespējams racionāli."
4. Banka tāpēc nodrošina, ka tās izsniegtie aizdevumi tiek izmantoti atbilstoši plānotajiem mērķiem. Šajā sakarā Banka cenšas garantēt, lai tās darbībās netiktu izmantota aizliegta rīcība.
5. Tātad Banka rīkosies, lai novērstu un izskaustu aizliegtas rīcības rašanās iespējas, bet, ja aizliegta rīcība tiks novērota, risinās to savlaicīgi un operatīvi. Šajā nolūkā tiek pieņemta arī izmeklēšanas procedūra.
6. Šajā sakarā un, lai saskaņotu savu politiku un procedūras ar starptautisko praksi, Banka ņem vērā principus, kas paredzēti: i) Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas

konvencijā¹; ii) Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Konvencijā par ārvalstu amatpersonu uzpirkšanas apkarošanu starptautiskos uzņēmējdarbības darījumos²; iii) Eiropas Padomes Krimināltiesību pretkorupcijas konvencijā³; iv) Finanšu darījumu darba grupas rekomendācijās⁴; v) starptautisko finanšu iestāžu (SFI) Korupcijas novēršanas darba grupas vienotajā pamatnolīgumā⁵.

II. PAMATPRINCIPI

7. EIB pārvaldes struktūrvienību locekļi un darbinieki, ar EIB projektiem saistītas personas, partneriestādes un sadarbības partneri (saskaņā ar 9. punktā minēto šo abu terminu definīciju) visās EIB darbībās ievēro augstākā līmeņa godprātību un efektivitāti. EIB savās darbībās nepieļaus aizliegtu rīcību.
8. i) Ja tiek konstatēta jebkāda aizliegta rīcība, par to nekavējoties jāziņo un jāveic vispusīga un taisnīga izmeklēšana, likumpārkāpēji jāsoda saskaņā ar piemērojamo politiku un procedūram, kā arī jāveic atbilstoši juridiski pasākumi, lai atgūtu ļaunprātīgi izmantotos līdzekļus.
ii) Bankas Ģenerālinspektorāts ar Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļas starpniecību veic izmeklēšanu saistībā ar apgalvojumiem par aizliegtu rīcību.
iii) EIB Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļa cieši sadarbojas ar OLAF.

III. POLITIKAS DARBĪBAS JOMA

9. Šī politika attiecas uz visām EIB darbībām, tostarp projektiem, kurus EIB finansē, izmantojot trešās puses līdzekļus, kā arī uz iepirkumiem, kurus Banka veic savā vārdā. Šī politika attiecas uz šādām personām un organizācijām:
 - a) EIB Direktoru padomes un Vadības komitejas locekļiem, EIB darbiniekiem un konsultantiem neatkarīgi no ieņemamā amata, dienesta pakāpes vai darba stāža (turpmāk tekstā — “EIB pārvaldes struktūrvienību locekļi un darbinieki”);
 - b) aizņēmējiem, projektu virzītājiem, līgumslēdzējiem, apakšuzņēmējiem, konsultantiem, piegādātājiem, atbalsta saņēmējiem (attiecīgā gadījumā) un kopumā ar Banku saistītām personām vai organizācijām, kas līdzdarbojas EIB finansētās darbībās (turpmāk tekstā — “ar projektiem saistītas personas”);
 - c) konsultantiem, piegādātājiem, pakalpojumu sniedzējiem un citām personām vai organizācijām, kuras banka nolīgusi savā vārdā;
 - d) visām partneriestādēm un citiem sadarbības partneriem, ar kuru starpniecību EIB veic līdzekļu piesaistīšanas un finanšu darbības (c. un d. punktā minētās personas un organizācijas turpmāk tekstā kopā sauktas par “citām EIB partneriestādēm un sadarbības partneriem”).

¹ http://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf

² <http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/oecdantibriberyconvention.htm>

³ <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/173.htm>

⁴ <http://www.fatf-gafi.org/topics/fatfrecommendations/>

⁵ <http://www.eib.org/about/documents/ifi-anti-corruption-task-force-uniform-framework.htm>

IV. DEFINĪCIJAS

10. Saskaņā ar šo politiku aizliegta rīcība ietver korupciju, krāpšanu, spaidus, slepenas vienošanās, šķēršļu likšanu, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu, un to definē šādi:⁶

- a) korupcija ietver tiešu vai netiešu kaut kā vērtīga piedāvāšanu, došanu, saņemšanu vai lūgšanu, lai nelikumīgi ietekmētu kādas puses rīcību;
- b) krāpnieciska rīcība ir tāda darbība vai bezdarbība, tostarp faktu sagrozīšana, ar ko apzināti vai bezatbildīgi maldina vai cenšas maldināt citu pusi, lai iegūtu finansiālu vai kādu citu labumu vai izvairītos no saistībām;⁷
- c) spaidu izmantošana ir tieša vai netieša kaitējuma vai bojājumu nodarīšana kādai pusei vai šai pusei piederošam īpašumam vai arī draudi nodarīt bojājumus vai kaitējumu, lai nelikumīgi ietekmētu kādas puses rīcību;
- d) slepena vienošanās ir divu vai vairāku pušu noruna, lai sasniegtu nelikumīgu mērķi, tostarp nelikumīgi ietekmētu citas puses rīcību;
- e) šķēršļu likšana ietver a) tīšu ar izmeklēšanu saistītu pierādījumu iznīcināšanu, viltošanu, grozīšanu vai slēpšanu; un/vai draudēšanu kādai pusei, tās vajāšanu vai biedēšanu, lai novērstu ar izmeklēšanu saistītas informācijas izpaušanu vai izmeklēšanas procesa veikšanu, vai b) darbības, kuru mērķis ir būtiski kavēt EIB izmantot līgumā paredzētās revīzijas vai informācijas piekļuves tiesības vai tādas tiesības, kas jebkurai banku nozares, regulatīvai, izmeklēšanas iestādei vai kādai citai Eiropas Savienības vai tās dalībvalsts līdzvērtīgai iestādei pienākas saskaņā ar likumu, noteikumiem vai līgumu vai saskaņā ar jebkādu vienošanos, kuru EIB ir noslēgusi, lai īstenotu šādu likumu, noteikumus vai līgumu.

Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana un terorisma finansēšana EK direktīvās⁸ par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroristu finansēšanai (turpmāk tekstā — “AML/CFT Direktīva”), ņemot vērā grozījumus un papildinājumus, ir definēta šādi:

- f) nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana ir:
 - i) Īpašuma konversija vai nodošana, zinot, ka šāds īpašums ir iegūts ar noziedzīgu darbību vai, piedaloties šādā darbībā, lai slēptu vai maskētu šā īpašuma nelikumīgo izcelsmi vai lai palīdzētu jebkurai personai, kas ir iesaistīta šādas darbības pasūtīšanā, izvairīties no savas rīcības juridiskajām sekām;
 - ii) patiesās būtības, izcelsmes, atrašanās vietas, izvietojuma, aprites, tiesību noslēpšana vai maskēšana attiecībā uz īpašumu vai īpašuma piederības noslēpšana vai maskēšana, zinot, ka šāds īpašums iegūts noziedzīgā darbībā vai piedaloties šādā darbībā;
 - iii) īpašuma iegūšana, valdījums vai lietošana, zinot, ka saņemšanas laikā šāds īpašums iegūts noziedzīgā darbībā vai piedaloties šādā darbībā;
 - iv) piedalīšanās kādā no darbībām, kas minētas iepriekšējos punktos, apvienošanās minēto darbību izdarīšanai, izdarīšanas mēģinājums, palīdzība noziedzīgas darbības veikšanā, pamudināšana uz noziedzīgu darbību, padomu došana vai noziedzīgas darbības izpildes atvieglošana;

⁶ Definīcijas, kas minētas a), b), c) un d) apakšpunktā ir aizgūtas no Vienotā pamatnoīguma korupcijas un krāpšanas novēršanai un apkarošanai, par kuru 2006. gada septembrī vienojās septiņu lielāko starptautisko finanšu iestāžu, tostarp EIB, vadītāji — skat. 5. zemteksta piezīmi.

⁷ Šāda rīcība var iekļaut nodokļu nemaksāšanu.

⁸ Pašlaik Direktīva Nr. 2005/60 un 2006/70, citi ES tiesību akti, kas attiecas uz krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, tostarp šādi tiesību akti kopā ar grozījumiem un papildinājumiem:

- . EK Direktīva Nr. 2004/17 un 2004/18 par publisko iepirkumu;
- . EK Direktīva Nr. 2003/6 par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām;
- . Regula Nr. 881/2002, pēdējo reizi grozīta ar EK Regulu Nr. 1685/2006 par “melno sarakstu” ar Padomes Kopējo nostāju ES 2006/380/KĀDP (2006. gada 29. maijs).

- g) terorisma finansēšana nozīmē finanšu līdzekļu nodrošināšanu vai vākšanu jebkādā veidā, tieši vai netieši, ar nodomu, ka tie būtu jāizmanto, vai apzinoties, ka tos izmantos, pilnībā vai daļēji, lai veiktu jebkuru nodarījumu Padomes Pamatlēmuma 2002/475/TI (2002. gada 13. jūnijs) par terorisma apkarošanu 1. līdz 4. panta nozīmē⁹.

V. PASĀKUMI AIZLIEGTAS RĪCĪBAS NOVĒRŠANAI UN IZSKAUŠANAI

A) Vispārīgi

11. LESD 325. pants paredz:

“Savienība un dalībvalstis apkaro krāpšanu un citādu nelikumīgu rīcību, kas apdraud Savienības finanšu intereses, saskaņā ar šo pantu veicot pasākumus, kuriem jāattur no šādas rīcības, kā arī jānodrošina efektīva aizsardzība dalībvalstīs, kā arī Savienības iestādēs un struktūrās.”

12. Turklāt EIB statūti nosaka, ka Banka nodrošina, ka fondus izmanto Savienības interesēs cik iespējams racionāli.
13. Tādējādi Bankas finansēšanas darbību noteikumiem un nosacījumiem jānodrošina efektīva aizsardzība un preventīvi pasākumi attiecībā uz aizliegtu rīcību.
14. It īpaši EIB iepirkumu noteikumi ietver vairākus pasākumus, kas nodrošina iepirkuma procedūru pārredzamību un integritāti, un EIB finanšu dokumentiem jāietver atbilstošas līgumtiesības, kas ļauj Bankai un citām kompetentām ES iestādēm veikt pārbaudes, kā arī nodrošina piekļuvi informācijai.

B) Projektu novērtēšana un integritātes pārbaude

15. EIB izmanto “iepazīsti savu klientu” metodi, lai pārbaudītu ikvienu jaunu partneri, kā arī veic ikviena jauna darījuma uzticamības pārbaudi, lai konstatētu iespējamās atbilstības un integritātes problēmas. Šādas uzticamības pārbaudes tiek veiktas atbilstoši piemērojamo Bankas procedūru noteikumiem un saskaņā ar AML/CFT direktīvu pamatprasībām un līdzvērtīgiem SFI standartiem.
16. EIB nodaļas nodrošina primāro aizsardzību un novērš aizliegtu rīcību ar projektu novērtēšanas procesa palīdzību. Tās ir pirmās, kas projektu novērtēšanas procesa laikā, ņemot vērā savas zināšanas par potenciālajiem projektu virzītājiem, aizņēmējiem, kā arī apstākļiem, kādos attiecīgais projekts tiks īstenots, konstatē iespējamās integritātes problēmas. EIB galvenā atbilstības nodrošināšanas inspektora birojs tiek savlaicīgi informēts par aizdevuma novērtēšanas laikā konstatētajām integritātes problēmām.
17. Galvenā atbilstības nodrošināšanas inspektora birojs atbild par: i) jebkādu būtisku integritātes vai atbilstības problēmu novērtēšanu; ii) iespējamo situācijas uzlabošanas un riska mazināšanas pasākumu noteikšanu, ja vien tas ir iespējams; iii) savlaicīgu informācijas sniegšanu par šādām problēmām:

⁹ OV L 164, 22.6.2002., 3. lpp.

Šādas darbības ietver uzbrukumus personas dzīvībai, kas var izraisīt nāvi, personas nolaupīšanu, plašu postījumu nodarīšanu valdības vai sabiedriskai ēkai, gaisa kuģa, kuģa vai cita transportlīdzekļa sagrābšanu, kodlieroču, bioloģisko vai ķīmisko ieroču ražošanu, valdījumu, iegūšanu, transportēšanu, piegādi vai lietošanu, bīstamu vielu izlaišanu vidē vai ugunsgrēku, plūdu vai sprādzienu izraisīšanu, kuru sekas apdraud cilvēku dzīvību, ūdens apgādes kavēšanu vai pārtraukšanu (1. pants), pārkāpumus, kas saistīti ar teroristu grupu (2. pants), zādzību atbildību pastiprinošos apstākļos, izspiešanu vai dokumentu viltošanu (3. pants) un kūdīšanu, atbalstīšanu, līdzdalību un mēģinājumu nodarīt 1. līdz 3. pantā minētos pārkāpumus (4. pants).

- Bankas vadībai, lai tā pieņemtu lēmumu par attiecīgo uzņēmējdarbības attiecību turpināšanu vai pārtraukšanu;
- pēc nepieciešamības Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļai tālākai izmeklēšanai saskaņā ar piemērojamām Bankas procedūrām.

Agrīna iespējamu atbilstības un integritātes problēmu konstatēšana novērtēšanas posmā ļauj EIB izvairīties no tādu uzņēmējdarbības attiecību uzsākšanas vai darbību īstenošanas, kas Bankai varētu radīt nopietnu finansiālu un reputācijas risku, kā arī veicina ekonomiskās vides, kurā Banka darbojas, vispārējo integritāti un pārredzamību.

C) Aizdevumu izsniegšanas darījumi ES

18. i) Eiropas Savienības valstīs, kurām EIB izsniedz aizdevumus, ir spēkā tiesību akti, kuru mērķis ir nodrošināt pārredzamību un integritāti (tostarp iepirkumu veikšanas procesā, it īpaši EK Direktīvas Nr. 2004/17, 2004/18, kā arī 89/665 un 92/13).
- ii) EIB finansēto ES projektu iepirkuma procesam jānotiek saskaņā ar iepriekš minētajām atbilstošajām direktīvām, kā arī ar citiem EIB iepirkumu noteikumos norādītajiem nosacījumiem.
- iii) Tāpēc Bankai ir pienākums tādā apjomā, kāds nepieciešams, lai pārbaudītu atbilstību piemērojamiem ES tiesību aktiem, un attiecīgi saskaņā ar LESD 325. pantu veikt visa veida izmeklēšanu un īstenot visus nepieciešamos pasākumus, lai novērstu un izskaustu ar EIB darbībām saistītu aizliegtu rīcību, un, šādi rīkojoties, nodrošinātu racionālu tās līdzekļu izmantošanu Eiropas Savienības interesēs¹⁰.

D) Aizdevumu izsniegšanas darījumi ārpus ES

19. i) Ārpus Eiropas Savienības, kur nav spēkā ES publiskā iepirkuma direktīvas, Banka tik un tā pieprasa, lai, veicot nepieciešamos procesuālas pielāgošanās pasākumus, tiktu izpildīti direktīvās noteiktie galvenie mehānismi.
 - ii) Tātad EIB ir ieviesusi vairākus nozīmīgus pasākumus, kas nodrošina, ka spēkā esošie aizsardzības standarti un pasākumi, kas novērš un izskauž aizliegtu rīcību, ir līdzvērtīgi tiem, kas ir spēkā ES. Minētie pasākumi ir aprakstīti turpmāk šajā tekstā.
20. Iepirkumu noteikumi nosaka, ka parasti attiecībā uz finansēšanas darbībām ārpus ES ir prasība, lai attiecīgie pretendenti/līgumslēdzēji izpilda projektu virzītājam Integritātes paktu, kurā apstiprina, ka saskaņā ar viņu rīcībā esošo informāciju pretendents/līgumslēdzējs, kā arī tā kopuzņēmuma partneri, pārstāvji vai apakšuzņēmēji, ja tādi pastāv, kuri darbojas viņu vārdā ar attiecīgu pilnvarojumu, piekrišanu, viņiem zinot vai izmantojot viņu palīdzību, nav veikuši un neveiks nekādu aizliegtu rīcību saistībā ar piedāvājuma iesniegšanas procesu vai līguma izpildi.
 21. Integritātes pakts ietver arī līgumslēdzēja apņemšanos saistībā ar informācijas sniegšanu par aizliegtu rīcību, pārbažu veikšanas tiesībām un informācijas uzskaiti.

¹⁰ Saskaņā ar EIB statūtos noteikto

E) Finansēšanas līgumi

22. Bankas finansēšanas līgumi ietver atbilstošus līguma noteikumus, lai novērstu un izskaustu aizliegtu rīcību.

F) Projektu īstenošanas uzraudzība

23. Projektu uzraudzības mērķis, ko veic EIB darbinieki pēc attiecīgā finansēšanas līguma(-u) parakstīšanas, ir nodrošināt, ka EIB finansētais pamata projekts tiek īstenots saskaņā ar plānoto un ka jebkādi radušies riski tiek atbilstoši pārvaldīti.

24. Galvenā atbilstības nodrošināšanas inspektora birojs regulāri iesaistās projektu īstenošanas procesa uzraudzībā, kas ir būtiska Bankas darbību pastāvīgās uzraudzības sastāvdaļa. Šādas uzraudzības mērķis ir konstatēt integritātes un atbilstības problēmas, kas varētu rasties pēc projekta novērtēšanas posma, tostarp, bet neaprobežojoties ar restrukturizāciju un īpašnieka maiņu.

25. Par ikvienu šādu integritātes un atbilstības problēmu nekavējoties tiek informētas Bankas vadošās struktūrvienības, lai tās lemtu par atbilstošu rīcību, kā arī, ja vien iespējams, izstrādātu konkrētas rekomendācijas attiecībā uz iespējam labot situāciju un riska mazināšanas faktoriem.

26. Papildus ierastajai projektu uzraudzībai EIB Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļa var veikt proaktīvu integritātes pārbaudi". Proaktīvas integritātes pārbaudes mērķi ir šādi:

- i) palīdzēt agrīnā stadijā novērst un konstatēt aizliegtu rīcību;
- ii) noteikt, vai līgumi tika īstenoti saskaņā ar to noteikumiem;
- iii) pārliecināties, ka EIB līdzekļi tika izmantoti paredzētajam(-iem) mērķim(-iem);
- iv) ieteikt politikas, procesuālus un kontroles uzlabojumus, lai mazinātu aizliegtas rīcības iespējas gan pašreizējā, gan turpmāku projektu īstenošanā.

Projektu atlasī proaktīvas integritātes pārbaudei Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļa veic patstāvīgi, izmantojot detalizētu riska novērtēšanas procesu. Projekti, kas atlasīti proaktīvas integritātes pārbaudei, tiek padziļināti pārbaudīti, lai atklātu rādītājus, kas liecina par aizliegtu rīcību.

G) Bankai pieejamās sankcijas un tiesiskās aizsardzības līdzekļi**a) Līgumā paredzētie tiesiskās aizsardzības līdzekļi**

27. EIB finansēšanas līgumi ietver atbilstošus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas paredzēti gadījumiem, kad attiecīgie uzņēmumi pārkāpj šādu finansēšanas līgumu noteikumus. Šādi tiesiskie līdzekļi var iekļaut iespēju apturēt aizdevuma izmaksu vai veikt darbības, kas vērstas uz laicīgu aizdevuma (vai tā daļas) atmaksu.

28. Banka nepieciešamības gadījumā veic arī juridiskus pasākumus, lai atgūtu ļaunprātīgi izmantotos līdzekļus.

b) Ar iepirkumu saistīti tiesiskās aizsardzības līdzekļi un sankcijas

29. i) Turklāt, ja tiek konstatēts, ka ar projektu saistīta puse ir veikusi aizliegtu rīcību iepirkuma procesa vai projekta īstenošanas laikā, Banka:

- a) var izvēlēties atbilstošus pasākumus, lai labotu aizliegtu rīcību;

- b) var paziņot, ka šādai ar projektu saistītai pusei nevar tikt piešķirtas līguma slēgšanas tiesības;
- c) var atteikties sniegt Bankas piekrišanu piešķirt līguma slēgšanas tiesības un var piemērot atbilstošus līgumā noteiktus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas var ietvert līguma darbības apturēšanu vai tā anulēšanu, ja vien Banka neatzīst, ka aizliegtā rīcība ir labota.

ii) Turklāt attiecībā uz ES īstenotiem projektiem saskaņā ar EK Direktīvas Nr. 2004/18 45. panta pirmo daļu un Direktīvas Nr. 2004/17 54. panta ceturto daļu ikviens kandidāts vai pretendents, kurš ar galīgu spriedumu notiesāts par iesaistīšanos noziedzīgā organizācijā, korupcijā, krāpšanā, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanā, par ko ir informēts projekta virzītājs (teroristu finansēšana vēlāk tika pievienota šim sarakstam¹¹), tiek izslēgts no dalības Bankas finansētā projektā uz laika periodu, kura ilgums atkarīgs no pārkāpuma smaguma.

c) EIB izslēgšanas process

- 30. Ja tiek konstatēts, ka persona vai organizācija ir iesaistījusies aizliegtā rīcībā, to var izslēgt no dalības EIB finansētos projektos vai darījumos (tostarp finanšu darījumos) saskaņā ar EIB Izslēgšanas procedūru noteikumiem un procesu.
- 31. EIB saskaņā ar EIB Izslēgšanas procedūru noteikumiem izslēdz ikvienu personu vai organizāciju no dalības EIB finansētos projektos vai darījumos, ja šī persona vai organizācija tiek reģistrēta centrālajā izslēgšanas datubāzē, kuru pārvalda Eiropas Komisija.
- 32. EIB izslēgšanas procedūras ietver nosacījumu, kas ļauj EIB sarunu ceļā noslēgt izlīgumu ar personām vai organizācijām, kuras varētu būt veikušas aizliegtu rīcību. Šādu sarunu rezultātā, pamatojoties uz noteikumiem un nosacījumiem, kas minēti Bankas un attiecīgās iesaistītās puses (pušu) izlīguma līgumā, var tikt atrisināta pret tām ierosinātā lieta (pilnībā vai daļēji)

H) Pasākumi EIB finanšu pārvaldības un līdzekļu piesaistīšanas darbībām

- 33. EIB ir ieviesusi pasākumus, lai novērstu un izskaustu aizliegtu rīcību tās finanšu pārvaldības un līdzekļu piesaistīšanas darbībās, piemēram:
 - a) sadarbības partneru uzticamības pārbaudes finanšu pārvaldības un līdzekļu piesaistīšanas jomā, kas tiek veiktas, dienestiem sadarbojoties ar galvenā atbilstības nodrošināšanas inspektora biroju, saskaņā ar piemērojamām Bankas procedūrām;
 - b) visu jauno produktu integritātes un atbilstības pārbaude, ko veic Jauno produktu komiteja, kurā iekļauti galvenā atbilstības nodrošināšanas inspektora biroja un pārējo iesaistīto dienestu pārstāvji;
 - c) līdzekļu pārvaldības darbības tiek veiktas saskaņā ar Starptautiskajā kodeksā ("Paraugkodekss"), kuru izstrādājusi Finanšu tirgu asociācija (ACI), noteiktajiem principiem;
 - d) līdzekļu piesaistīšanas un finanšu pārvaldības darbības tiek veiktas tikai ar respektabliem sadarbības partneriem, īstenojot stingrus atbilstības pasākumus. Šos sadarbības partnerus (piemēram, augstākā līmeņa vadītājus, kurus atbilstoši apstiprinājusi un pilnvarojusi augstākā vadība) pastāvīgi uzrauga Riska pārvaldības direktorāts un, ja nepieciešams, pārbauda galvenā atbilstības nodrošināšanas inspektora birojs;
 - e) darījumi (tostarp cenu noteikšanas jautājumi) tiek dokumentēti, tālruņa sarunas ierakstītas, darījumu apjoms ar katru sadarbības partneri tiek cieši uzraudzīts, un

¹¹ Skat. Direktīvu Nr. 2005/60 un 2006/70

- tiek veiktas gan regulāras iekšējas revīzijas, izmantojot iekšējās kontroles mehānismu (IKM), gan arī ārējas revīzijas;
- f) attiecībā uz ieguldījumu portfeļiem, kuriem tiek veikts izpildes novērtējums, visas no sadarbības partneriem iegūtās un darījuma ietvaros pārrunātās cenas tiek reģistrētas un glabātas atskaites nolūkā;
 - g) saistībā ar EIB parāda vērtspapīru atpirkšanu tirgū cenas tiek noteiktas saskaņā ar iekšējo transfertcenu, EIB darbības tiek balstītas tikai uz reversiem pieprasījumiem, un tā neiesaistās aktīvā esošo parāda vērtspapīru pozīciju noteikšanā, lai tos atpirktu;
 - h) EIB nodrošina stingru pienākumu sadalījumu starp vadību un atbalsta personālu, kā arī neatkarīgu cenu noteikšanas nosacījumu pārbaudi, ko veic Riska pārvaldības direktorāts.

I) EIB vadošo struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem piemērojamie pasākumi

34. EIB galvenā atbilstības nodrošināšanas inspektora birojs ir atbildīgs arī par Darbinieku rīcības kodeksa¹² izpildi, kā arī Vadības komitejas rīcības kodeksa izpildi saistībā ar jautājumiem, kuri neietilpst Ētikas un atbilstības komitejas¹³ darbības jomā.
35. **Vadošo struktūrvienību un darbinieku rīcības kodeksi:** EIB vadošo struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem jāievēro attiecīgajos rīcības kodeksos¹⁴ noteiktie viņiem piemērojamie uzvedības un ētikas standarti, tostarp attiecībā uz aizliegtu rīcību. Šo standartu neievērošanas gadījumā pret attiecīgo EIB vadošās struktūrvienības locekli vai darbinieku saskaņā ar noteikumiem, kas piemērojami attiecīgi vadošo struktūrvienību locekļiem vai darbiniekiem, tiek ierosināta disciplinārieta un uzsākta tiesvedība.
36. **Integritātes politika un Atbilstības harta**¹⁵: tās nosaka, ka Bankas vadošo struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem jārīkojas saskaņā ar piemērojamiem EIB normatīviem un noteikumiem, tostarp jāievēro piemērojamie valsts normatīvie akti.

VI. ZIŅOŠANAS PIENĀKUMI, JA PASTĀV AIZDOMAS PAR AIZLIEGTU RĪCĪBU

A) EIB darbinieku ziņošanas pienākumi

37. EIB ziņošanas politika¹⁶ nodrošina darbiniekiem vispusīgu mehānismu, kura ietvaros jāziņo, ja pastāv aizdomas par aizliegtu rīcību.
38. Saskaņā ar ziņošanas politiku un Darbinieku rīcības kodeksu EIB darbiniekiem jāziņo par jebkuru gadījumu, kad pastāv aizdomas par nelikumīgu rīcību Bankas darbībā, smagu pārkāpumu vai nopietnu Bankas noteikumu, politikas vai vadlīniju pārkāpumu, vai arī jebkādu rīcību, kas kaitē vai varētu kaitēt Bankas misijai vai reputācijai, un tas jā dara nekavējoties, tiklīdz šāds fakts ir konstatēts.

B) Ar EIB projektiem saistītu pušu ziņošanas pienākumi

39. Aizdevumu saņēmējiem jāinformē Banka par jebkuru ar iespējamu aizliegtu rīcību saistītu faktu vai informāciju.

¹² http://www.eib.org/Attachments/thematic/code_conduct_staff_en.pdf

¹³ Ētikas un atbilstības komitejas darbības joma attiecībā uz EIB Vadības komitejas locekļiem ir definēta atbilstošajā Rīcības kodeksā: http://www.eib.org/attachments/thematic/code_conduct_MC_en.pdf

¹⁴ EIB Darbinieku rīcības kodeksa noteikumi tiek piemēroti arī līgumslēdzējiem un konsultantiem saskaņā ar attiecīgo noslēgto līgumu noteikumiem.

¹⁵ http://www.eib.org/Attachments/general/occo_charter_en.pdf

¹⁶ <http://www.eib.org/infocentre/publications/all/eib-s-whistleblowing-policy.htm>

40. Saskaņā ar Integritātes paktu pretendentiem, līgumslēdzējiem, apakšuzņēmējiem, piegādātājiem un konsultantiem jāinformē projektu virzītājs par jebkādu aizliegtu rīcību, kas kļuvusi zināma jebkurai viņu organizācijā strādājošai personai, kas ir atbildīga par šī pakta ievērošanu.

C) Ziņošanas kārtība

41. Par visiem apgalvojumiem, kurus saistībā ar aizdomām par aizliegtu rīcību izsaka EIB darbinieki, ar EIB projektiem saistītas puses, citas partneriestādes un sadarbības partneri vai sabiedrības locekļi (tostarp pilsoniskā sabiedrība), saskaņā ar šo politiku jāziņo EIB Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļai, kura apstiprina, ka šī informācija ir saņemta. Ziņojumu var iesniegt šādi:

- vēstules veidā¹⁷;
- pa e-pastu: investigations@eib.org;
- izmantojot EIB tīmekļa vietnē pieejamo tiešsaistes anketu¹⁸;
- pa tālruni (+352 4379 87441);
- pa faksu (+352 4379 64 000).¹⁹

D) Neatkarīgs sūdzību izskatīšanas mehānisms

42. Papildus apgalvojumiem par aizliegtu rīcību jebkura persona vai grupa, kas uzskata, ka EIB grupā varētu būt pieļauta administratīva kļūme, saskaņā ar EIB sūdzību izskatīšanas mehānismu var iesniegt sūdzību EIB ģenerālsekretāram²⁰.

E) Darbinieku un ārējo sūdzību iesniedzēju aizsardzība

43. EIB visus apgalvojumus par aizliegtu rīcību izskata kā pilnīgi konfidenciālus (saskaņā ar 55. un 56. punktu), un tie var tikt iesniegti anonīmi.

44. Attiecībā uz EIB darbinieku ziņojumiem Darbinieku rīcības kodekss un EIB ziņošanas politika nosaka, ka Banka darbiniekiem, kuri godīgi informē par aizdomām, ka ir izdarīts pārkāpums, nodrošina konfidencialitāti un ka šiem darbiniekiem tiek piedāvāta Bankas palīdzība un aizsardzība.

¹⁷ Adresāts: The Head of the Fraud Investigations Division, European Investment Bank, 100 Bd. Konrad Adenauer, L-2950 Luxembourg

¹⁸ <http://www.eib.org/infocentre/anti-fraud-form.htm>

¹⁹ Par apgalvojumiem, kas saistīti ar aizliegtu rīcību, var tieši informēt Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (OLAF). Informāciju par to, kā sazināties ar OLAF, var atrast šeit:

http://ec.europa.eu/anti_fraud/contacts/index_en.htm. Uzņēmējdarbības partneri attiecīgos gadījumos var lūgt savas ierastās EIB kontaktpersonas palīdzēt sazināties ar izmeklēšanas nodaļu.

²⁰ Administratīva kļūme nozīmē sliktu vai neizdevušos pārvaldību. To izraisa gadījumi, kad EIB grupa nav rīkojusies atbilstoši piemērojamiem tiesību aktiem un/vai apstiprinātajai politikai, standartiem un procedūrām, nav ievērojusi labas pārvaldības principus vai arī ir pārkāpusi cilvēktiesības. Daži piemēri labas pārvaldības principu neievērošanai, kā to nosaka Eiropas Ombuds, ir administratīvās neatbilstības, netaisnīga rīcība, diskriminācija, dienesta stāvokļa izmantošana, atbildes nesniegšana, atteikums sniegt informāciju un nepamatota tās novilcināšana. Administratīva kļūme var būt saistīta arī ar vides vai sociālo ietekmi, ko radījusi EIB grupas darbība, un ar projektu ciklu saistītu politiku, kā arī ar kādu citu piemērojamu EIB politiku. Sūdzību izskatīšanas mehānismu var atrast šeit:

<http://www.eib.org/infocentre/publications/all/complaints-mechanism-policy.htm>

VII. IZMEKLĒŠANAS VEIKŠANAS PRINCIPI²¹

A) Pilnvaras veikt izmeklēšanu

45. Ģenerālinспекtorāts ar Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļas starpniecību, ievērojot pilnīgu pārredzamību un cieši sadarbojoties ar OLAF, veic šādus pienākumus:
- a) saņemt ziņojumus, kuros izteikti apgalvojumi vai aizdomas par aizliegtu rīcību EIB darbībā vai, iesaistoties EIB vadošo struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem;
 - b) izmeklēt šādas lietas un tieši sadarbojas ar OLAF, lai sekmētu OLAF veikto izmeklēšanas procesu;
 - c) par iegūtajiem datiem ziņo Bankas prezidentam, OLAF un Revīzijas komitejai, kura pilda novērošanas funkcijas, kā arī jebkuram citam darbiniekam, kuram ir nepieciešams būt informētam.
46. Veicot iekšēju ar EIB vadošo struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem saistītu izmeklēšanu par apgalvojumiem, kuru rezultātā varētu tikt ierosināta disciplinārlieta vai kriminālprocess, OLAF lūdz EIB Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļas sadarbību, ja vien OLAF neuzskata, ka tas varētu kaitēt izmeklēšanai. Situācijās, kad nepieciešama steidzama rīcība, Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļa, konsultējoties ar OLAF, var īstenot jebkādas izmeklēšanas procesam nepieciešamus pasākumus, it īpaši lai saglabātu pierādījumus.

B) Neatkarība

47. Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļa savu pienākumu izpildē ir pilnīgi neatkarīga. Neskarot tās pilnvaras, kas piešķirtas OLAF, Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļas vadītājam ir tiesības pilnīgi patstāvīgi uzsākt, veikt, noslēgt un ziņot par jebkuru nodaļas kompetencē esošu izmeklēšanu, iepriekš nebrīdinot nevienu citu personu vai organizāciju, kā arī bez šīs personas vai organizācijas piekrišanas vai iejaukšanās.

C) Profesionālie standarti

48. Ikviena Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļas veiktā izmeklēšana ir taisnīga un objektīva, un tās izpildē tiek ņemtas vērā visu iesaistīto personu un organizāciju tiesības. Nevainīguma prezumpcija ir attiecināma uz visiem, kurus apsūdz pārkāpuma izdarīšanā. Izmeklēšanā iesaistītajiem (gan tiem, kuru rīcība tiek izmeklēta, gan tiem, kuri veic izmeklēšanu) jāapzinās savas tiesības un pienākumi un jānodrošina to pilnīga izpilde.
49. Jo īpaši, šāda izmeklēšana jāveic saskaņā ar EIB Ģenerālinспекtorāta izmeklēšanas procedūru (jeb "izmeklēšanas procedūru").

D) Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļas un OLAF piekļuve informācijai

50. EIB vadošo struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem jāsadarbības ar Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļu un OLAF nekavējoties, pilnībā, efektīvi un tādā veidā, kā to noteikusi Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļa, tostarp atbildot uz attiecīgiem jautājumiem un izpildot lūgumus sniegt informāciju un dokumentus.

²¹ Šī sadaļa nosaka aizliegtas rīcības izmeklēšanas procedūras, kuras veic Ģenerālinспекtorāts ar Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļas starpniecību saskaņā ar un neskarot Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), kā interpretēts Eiropas Savienības Tiesas 2003. gada 10. jūlija spriedumā (Lieta C-15/00, Eiropas Komisija pret Eiropas Investīciju banku) un Valdes 2004. gada 27. jūlija lēmumā par EIB sadarbību ar OLAF. Apgalvojumus, kas saistīti ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu, izmeklē Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļa ciešā sadarbībā ar galvenā atbilstības nodrošināšanas inspektora biroju.

51. Izmeklēšanas nolūkā Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļai un OLAF saskaņā ar piemērojamām procedūrām ir nodrošināta piekļuve visiem ar izmeklēšanu saistītajiem Bankas darbiniekiem, informācijai, dokumentiem un datiem, tostarp elektroniskajiem datiem.
52. Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļai un OLAF ir tiesības pārbaudīt un kopēt atbilstošu ar projektu saistīto pušu vai attiecīgi citu EIB partneriēstāžu vai sadarbības partneru grāmatvedības un lietvedības dokumentus pēc nepieciešamības.
53. Banka var parakstīt saprašanās memorandu ar tiesībaizsardzības iestādēm vai citām līdzīgām iestādēm, lai, ņemot vērā piemērojamus datu aizsardzības noteikumus, veicinātu informācijas apmaiņu abpusēji nozīmīgās lietās, kas saistītas ar aizdomām par aizliegtu rīcību.
54. Tāpat Banka var pieteikties kļūt par civilprasītāju tiesvedībā, kas saistīta ar tās veikto izmeklēšanu, ja tiek uzskatīts, ka Banka ir ieinteresēta tā rīkoties, it īpaši lai maksimāli efektīvi izmantotu Bankai pieejamo informāciju un pierādījumus attiecībā uz aizdomām par aizliegtu rīcību.

E) Konfidencialitāte

55. Bankas noteikumi par piekļuvi informācijai paredz, ka visa informācija un dokumenti, kas savākti un izstrādāti izmeklēšanas laikā, bet vēl nav pieejami publiskajā telpā, ir stingri konfidenciali. Savāktās informācijas konfidencialitāte jāievēro gan iesaistīto pušu interesēs, gan izmeklēšanas integritātes nolūkā.
56. It īpaši izmeklēšanas laikā jāievēro izmeklēšanas objekta, liecinieku un informētāju identitātes konfidencialitāte, ja vien tas nav pretrunā ar izmeklēšanas interesēm.
57. Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļa atklāj šādu informāciju un dokumentus rakstveidā tikai tām personām vai organizācijām, kuras ir pilnvarotas tos saņemt, vai arī balstoties uz informētības nepieciešamības principu.

I) EIB vadošo struktūrvienību locekļu un darbinieku tiesības

58. EIB vadošo struktūrvienību loceklis vai darbinieks, kurš ir izmeklēšanas objekts, ir tiesīgs saņemt procesuālo tiesību aizsardzību, it īpaši attiecībā uz tiesībām būt informētam par šo faktu, cik ātri vien iespējams, ja vien nav konstatēts, ka šāda rīcība varētu kaitēt izmeklēšanai. Šīs politikas, izmeklēšanas procedūras un attiecīgā rīcības kodeksa noteikumi nosaka regulējumu vadošo struktūrvienību locekļu un darbinieku tiesībām izmeklēšanas laikā.
59. Jebkurā gadījumā vadošo struktūrvienību loceklim vai darbiniekam, kurš ir izmeklēšanas objekts, jāsaņem informācija par apgalvojumiem un pierādījumiem, kas vērsti pret viņu, kā arī jābūt informētam par iespēju atbildēt, pirms tiek uzsāktas pret šo personu vērstas darbības.
60. Ja ir aizdomas par pārkāpuma izdarīšanu, izmeklēšana jāuzsāk nekavējoties un jāpabeidz saprātīgā laika posmā.

VIII. DATU AIZSARDZĪBA

61. Personas datu apstrāde šīs politikas ietvaros tiek veikta saskaņā ar principiem un noteikumiem, kas paredzēti Bankai piemērojamās regulās²² un attiecīgajos atzinumos, ko izstrādājis Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs (EDAU).
62. Jebkura iesaistītā persona ir tiesīga piekļūt, labot un (noteiktos gadījumos) bloķēt ar viņu saistītos datus, sazinoties ar datu apstrādes kontrolieri²³. Šīs personas var arī jebkurā laikā sazināties ar EDAU²⁴, lai pārbaudītu, vai tiek ievērotas attiecīgajos noteikumos paredzētās tiesības.

IX. DISCIPLINĀRI PASĀKUMI

63. Bankas prezidents saskaņā ar Personāla noteikumu 38. līdz 40. pantu pieņem lēmumu par piemērotiem un samērīgiem pasākumiem, ņemot vērā pārkāpuma smagumu un jebkādu vainu pastiprinošus un/vai mīkstinošus apstākļus.
64. Ja pārkāpumā ir iesaistīts Bankas vadošo struktūrvienību loceklis, tad prezidents vai, ja nepieciešams, Revīzijas komiteja informē Bankas kompetento lēmumu pieņemšanas struktūrvienību.
65. Jebkurš ar iekšējo izmeklēšanu saistīts lēmums, kas atceļ imunitāti, tiek pieņemts saskaņā ar Protokolu par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā²⁵.

X. ATZINUMA PIEPRASĪJUMI UN PALĪDZĪBA CITĀM IESTĀDĒM

a) Valstu vadošās iestādes

66. Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļa var lūgt valstu iestādes gan ES teritorijā, gan ārpus tās veikt turpmāku izmeklēšanu un/vai uzsākt kriminālvajāšanu saistībā ar aizdomām par aizliegtu rīcību, kā arī sniegt papildu palīdzību, ja tāda tiek lūgta. Tomēr, ja izmeklēšanu ir veicis OLAF, tas, ja nepieciešams, pārsūta nobeiguma ziņojumu kompetentajām iestādēm.
67. Ja valsts iestāde ir uzsākusi izmeklēšanu saistībā ar aizdomām par aizliegtu rīcību, un tajā var būt iesaistīts EIB finansējums, tad Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļa, konsultējoties ar attiecīgajiem dienestiem, uztur sakarus un piedāvā nepieciešamo palīdzību valsts iestādēm.
68. Ja izmeklēšanu veic tiesu iestādes, tiesībaizsardzības, administratīvas, juridiskas vai nodokļu iestādes, Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļa var nolemt gaidīt šādas izmeklēšanas rezultātu un pirms turpmāku darbību uzsākšanas pieprasīt izmeklēšanas slēdziena kopiju.

²² It īpaši saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 45/2001 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (Oficiālais Vēstnesis L8/1, 2001. gada 12. janvāris).

²³ Ar datu apstrādes kontrolieri var sazināties, rakstot uz šo adresi: investigations@eib.org

²⁴ www.edps.europa.eu

²⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12006E/PRO/36:LV:HTML> (skat. 18., 19. un 22. pantu)

b) Starptautiskas organizācijas

69. Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļa saskaņā ar Bankas noteikumiem un procedūrām, kas nosaka informācijas publiskošanas kārtību, kā arī piemērojamiem datu aizsardzības noteikumiem var sniegt palīdzību un dalīties ar iegūtajiem datiem un/vai attiecīgu informāciju ar citu SFI izmeklēšanas darbību veicējiem.
70. Tāpat Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļa saistībā ar aizdomām par aizliegtu rīcību var sniegt palīdzību citām starptautiskām organizācijām un aģentūrām.

XI. DAŽĀDI

71. Krāpniecisku darījumu izmeklēšanas nodaļa sagatavo un pirms publicēšanas Bankas tīmekļa vietnē prezentē Bankas Direktoru padomei un Revīzijas komitejai izmeklēšanas gada pārskatu, kurā vispārīgi izklāsta savas iepriekšējā gada darbības.
72. Šī politika tiek regulāri pārskatīta. EIB savā tīmekļa vietnē nodrošina pastkastīti (infodesk@eib.org), uz kuru var nosūtīt komentārus.
73. Politiku atjaunina, pamatojoties uz šādiem aspektiem:
- izmaiņas ES tiesību aktos, piemēram, direktīvās u.c.;
 - SFI savstarpējās vienošanās un starptautiskā labākā prakse;
 - izmaiņas EIB politikas vadlīnijās un procedūrās;
 - jebkādas citas izmaiņas, kuras EIB uzskata par nepieciešamām un piemērotām.

Kontakti

Vispārīgai informācijai:

Informācijas punkts

 +352 4379-22000

 +352 4379-62000

 info@eib.org

Eiropas Investīciju banka

98-100, boulevard Konrad Adenauer

L-2950 Luxembourg

 +352 4379-1

 +352 437704

www.eib.org